

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

ПРИЛОЖЕНИЕ №1

АКАДЕМИЧЕН СТАНДАРТ ЗА УЧЕБНА ДИСЦИПЛИНА

**ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДИСЦИПЛИНАТА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК,
ЧУЖДЕСТРАННИ СТУДЕНТИ, ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА, ОБУЧЕНИЕ НА
БЪЛГАРСКИ ЕЗИК**

1. Цел на обучението по дисциплината

Да се овладее в достатъчна степен медицинският български език в устен и писмен формат съобразно с академичната програма на Медицински университет – Пловдив.

2. Учебно съдържание на дисциплината

Във връзка с учебното съдържание на дисциплината виж: Приложение №3.

3. Предпоставки

Студентите да овладяват успешно специалността на български език.

4. Академични ресурси

Дисциплината се води от хабилитирани преподаватели, доктори по специалността и магистри с педагогическа правоспособност.

5. Материални ресурси

Оборудвани кабинети с аудио-визуална техника. Учебници, учебни помагала и електронни ресурси.

6. Лекционен курс – предназначен за докторанти

Води се от хабилитирани преподаватели и от преподаватели с образователно-научна степен „доктор“.

7. Семинарни упражнения

Провеждат се в стандартни учебни групи. Включени са занятия за усвояване на нови знания и упражнения, за обобщение и преговор. Поставят се индивидуални и екипни

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

задачи. Усвоените знания се проверяват с устни изпитвания, студентски разработки и тестове.

8. Информационни ресурси.

Кръстева, М. и колектив. Помагало по български език за чуждестранни студенти по стоматология – I и II курс. МУ – Пловдив, ДЕСО, Рекламно-издателска къща „Голд прес“ ООД, Пловдив, 2005

Милиева, Д. и колектив. Граматични въпроси на медицинския текст - мултидисциплинарен подход. Учебник по български език за чуждестранни студенти и специализанти – медици, стоматолози, фармацевти. Изд. Фондация „Физика, инженерство, медицина – XXI“. София, 2004

Милиева, Д. и колектив. Текстолингвистика. Учебно помагало за студенти по медицина. Медицински университет – Пловдив, 2007

Милиева, Д. и колектив. Текстови структури и езикови употреби в медицината. Учебно ръководство за студенти по медицина, дентална медицина, фармация, управление на здравните грижи, здравни грижи. Медицински университет – Пловдив, 2008

Краевска, А. и колектив. Български език. Учебник за медици чужденци. Изд. „Летера“, Пловдив, 2005

Кънчева Учебник по български език за чуждестранни студенти по медицина, стоматология и фармация. Медицинско изд. „АРСО“ ЕТ „АРСО – Асен Петров“, София, 2006

Джон Трим и колектив. Обща европейска езикова рамка, Релакса, София, 2006

Други актуални учебници и помагала по избор на преподавателите.

9. Самостоятелна подготовка и извънаудиторна работа на студента

Поставяне на индивидуални или групови задачи на студентите.

10. Сътрудничество между студенти и преподавателски екип

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

Студентите имат осигурени часове за консултации и осигурена обратна връзка с преподавателя. Има възможности за извънаудиторна заетост.

11. Стандарти за оценяване

Виж: Приложение №2 и №3.

12. Формиране на крайната оценка

Първа година

Зимен семестър – (а) крайна семестриална оценка / декември / - текущ контрол (a1), студентска разработка (a2) и семестриален тест (a3)

$$a = 0,4. a1 + 0,3.a2 + 0,3. a3$$

Летен семестър – (b) крайна семестриална оценка / май / - текущ контрол (b1), студентска разработка (b2) и семестриален тест (b3)

$$b = 0,4. b1 + 0,3.b2 + 0,3.b3$$

Втора година

Зимен семестър – (c) крайна семестриална оценка / декември / - текущ контрол (c1), студентска разработка (c2) и семестриален тест (c3)

$$c = 0,4. c1 + 0,3.c2 + 0,3.c3$$

Летен семестър – (d) годишен изпит /в рамките на сесията – месец юни /

Компоненти на изпита (d) : писмен(d1) и устен(d2)

При положителна оценка на писмения изпит студентът се допуска до устен изпит.

Оценката от годишния изпит се формира по следния начин: 50% писмен и 50% устен.

$$d = 0.5. d1 + 0.5. d2$$

Ако един от компонентите на изпита е Слаб 2, то крайната оценка е задължително Слаб 2.

Формиране на крайната оценка:

$$\text{Формула: } Q = 0,7. d + 0,1. a + 0,1. b + 0,1. c$$

Годишен изпит

Оценка от годишния изпит – 70%

Оценки от първи, втори и трети семестър – общо 30%

Първи курс, зимен семестър – 10%

Първи курс, летен семестър – 10%

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

Втори курс, зимен семестър – 10%

Крайната оценка се нанася в Протокола, в Катедрената и Главната книга.

**ПРИЛОЖЕНИЕ №2
КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ**

**КРИТЕРИИ за оценяване по дисциплината *Български език* за специалност
*Дентална медицина***

- **Отличен (6)** – задълбочено овладени ключови и допълнителни знания и умения, отлично разбиране на българския език за общи и медицински цели, умения за решаване на сложни езикови задачи и конструиране на предклинични и клинични текстове.
- **Мн. добър (5)** – много добре овладени ключови и допълнителни знания, много добро разбиране на българския език за общи и медицински цели, умения за решаване на езикови задачи и конструиране на предклинични и клинични текстове.
- **Добър (4)** – добре овладени ключови и допълнителни знания, решаване на основни езикови задачи, но без възможност за самостоятелна интерпретация на смисъла на специализирани текстове.
- **Среден (3)** – усвоени ключови знания и умения за решаване на задачи с ниска степен на сложност.
- **Слаб (2)** – не отговаря на нито едно от изискванията по-горе.

**Критериите са съобразени с Общата европейска езикова рамка в компонентите:
слушане, четене, писане и говорене.**

ПРИЛОЖЕНИЕ №3

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

➤ **У П Р А Ж Н Е Н И Я – Т Е З И С И**

I семестър

УПРАЖНЕНИЕ № 1 - 2 часа. Тест за установяване нивото на владеене на български език.

УПРАЖНЕНИЕ № 2 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Звуков състав на СБКЕ. Фонетични закони. Отбелязване на меките съгласни при писане.

УПРАЖНЕНИЕ № 3 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Специфика на българската азбука. Съществително име

УПРАЖНЕНИЕ № 4 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Съществително име. Глагол. Терминологична синонимия

УПРАЖНЕНИЕ № 5 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Съществително име. Глагол

УПРАЖНЕНИЕ № 6 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Прилагателно име

УПРАЖНЕНИЕ № 7 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Прилагателно име

УПРАЖНЕНИЕ № 8 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Числително име

УПРАЖНЕНИЕ № 9 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Местоимения

УПРАЖНЕНИЕ № 10 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Причастия. Обособяване. Синтактични синоними. Редактиране

УПРАЖНЕНИЕ № 11 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Причастия. Отглаголни съществителни

УПРАЖНЕНИЕ № 12 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Отглаголни съществителни.

УПРАЖНЕНИЕ № 13 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Фразеологизми

УПРАЖНЕНИЕ № 14 - 2 часа. Части на речта – граматични значения и употреба в медицинския език

УПРАЖНЕНИЕ № 15 - 2 часа. Семестриален тест.

II семестър

УПРАЖНЕНИЕ № 1 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Съгласуване. Предлози и съюзи

УПРАЖНЕНИЕ № 2 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Наречие

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

УПРАЖНЕНИЕ № 3 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Съгласуване.

Членуване

УПРАЖНЕНИЕ № 4 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Частите на речта и частите на изречението

УПРАЖНЕНИЕ № 5 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Синонимия. Слушане с разбиране на текст

УПРАЖНЕНИЕ № 6 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Слушане с разбиране на текст. Съгласувани и несъгласувани определения

УПРАЖНЕНИЕ № 7 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Словообразователни модели. Видове свързвания в изречението и в текста

УПРАЖНЕНИЕ № 8 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Словообразователни модели. Видове свързвания в изречението и в текста

УПРАЖНЕНИЕ № 9 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Термини. Анализ и синтез на медицински текст

УПРАЖНЕНИЕ № 10 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. План на текст

УПРАЖНЕНИЕ № 11 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Създаване на текст по тема, опорни думи и структурна схема

УПРАЖНЕНИЕ № 12 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Видове думи според лексикалното им значение

УПРАЖНЕНИЕ № 13 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Терминологични словосъчетания. Пароними

УПРАЖНЕНИЕ № 14 - 2 часа. Въпроси на морфологията, лексикологията и текстологията в медицинския текст

УПРАЖНЕНИЕ № 15 - 2 часа. Семестриален тест.

III семестър

УПРАЖНЕНИЕ № 1 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Прости глаголни времена

УПРАЖНЕНИЕ № 2 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Причастия. Време на глагола

УПРАЖНЕНИЕ № 3 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Причастия. Време на глагола

УПРАЖНЕНИЕ № 4 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Вид на глагола

УПРАЖНЕНИЕ № 5 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Словообразователни модели, свързани с вида на глагола

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

УПРАЖНЕНИЕ № 6 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Видови глаголни двойки

УПРАЖНЕНИЕ № 7 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Предлози и съюзи

УПРАЖНЕНИЕ № 8 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Членуване на имената в медицинския език

УПРАЖНЕНИЕ № 9 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Сложни думи в медицинския език

УПРАЖНЕНИЕ № 10 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Цветовете и фразеологизмите

УПРАЖНЕНИЕ № 11 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Пароними и омоними

УПРАЖНЕНИЕ № 12 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Снемане на анамнеза

УПРАЖНЕНИЕ № 13 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Създаване на текст по тема, опорни думи и структурна схема

УПРАЖНЕНИЕ № 14 - 2 часа. Въпроси на морфологията, лексикологията и текстологията в медицинския текст

УПРАЖНЕНИЕ № 15 - 2 часа. Семестриален тест.

IV семестър

УПРАЖНЕНИЕ № 1 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Залог на глагола

УПРАЖНЕНИЕ № 2 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Залог на глагола. Синтактични синоними

УПРАЖНЕНИЕ № 3 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Форми за повелително наклонение

УПРАЖНЕНИЕ № 4 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Словообразователни модели. Производни думи

УПРАЖНЕНИЕ № 5 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Словообразователни модели. Производни думи

УПРАЖНЕНИЕ № 6 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Лексикална съчетаемост на думите в медицинския език

УПРАЖНЕНИЕ № 7 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Лексикална съчетаемост на думите в медицинския език

УПРАЖНЕНИЕ № 8 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Съчинителна и подчинителна връзка в словосъчетанието и в изречението

УПРАЖНЕНИЕ № 9 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Изречение - видове

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

УПРАЖНЕНИЕ № 10 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Изречение - видове

УПРАЖНЕНИЕ № 11 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Четене с разбиране на медицински текст. Причинно-следствени връзки за противопоставяне.

УПРАЖНЕНИЕ № 12 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Четене с разбиране на медицински текст. Метафори и сравнения – значение и употреба.

УПРАЖНЕНИЕ № 13 - 2 часа. Специализиран текст по стоматология. Употреба на предлози и съюзи. Синтактична синонимия

УПРАЖНЕНИЕ № 14 - 2 часа. Въпроси на морфологията в медицинския текст

УПРАЖНЕНИЕ № 15 - 2 часа. Въпроси на лексикологията и текстологията в медицинския текст

➤ **ЛИТЕРАТУРА**

1. **Кръстева, М., С. Пачева, З. Танева, Н. Янкова, доц. д-р Владимиров, ph. d., д-р Калъчев, ph.d., доц. Кисов, ph.d., доц. д-р Куклева, ph.d., доц. д-р Сарачев, ph.d.** Помагало по български език за чуждестранни студенти по стоматология – I и II курс. МУ – Пловдив, ДЕСО, Рекламно-издателска къща „Голд прес“ ООД, Пловдив, 2005.
2. **Кръстева, М., С. Пачева, З. Танева, Н. Янкова.** Работна тетрадка по български език за чуждестранни студенти по дентална медицина. МУ – Пловдив, ДЕСО, Рекламно-издателска къща „Голд прес“ ООД, Пловдив, 2006.
3. **Краевска, А., А. Куцарова, К. Куцаров, П. Къленикова, М. Тилева Л. Маджарова и кол.** *Български език.* Учебник за медици чужденци. Пловдив, 2005.
4. **Куцарова, А., А. Краевска, М. Андонова.** *Човешкото тяло.* Учебник по български език за чуждестранни студенти от медицински колежи. Пловдив: Снайперс, 2018.
5. **Тарашев, А., А. Краевска, М. Андонова, М. Тилева.** *Въвеждане в научния стил,* 2014.

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

6. **Миличева, Д. и колектив.** *Граматични въпроси на медицинския текст.* Учебник по български език за чуждестранни студенти и специализанти – медици, стоматолози, фармацевти. Пловдив, 2004.
7. **Миличева, Д. и кол.** *Текстолингвистика.* Учебно помагало за студенти по медицина. МУ – Пловдив, 2007.
8. **Миличева, Д. и колектив.** *Съпоставителни езикови въпроси на медицинския текст.* Учебно ръководство за докторанти на медицински университети. МУ – Пловдив, 2009.

➤ **КОНСПЕКТ ЗА ИЗПИТ
(СЛЕД ВТОРАТА ГОДИНА)**

1. Фонемна и графична система на българския език. Звукови промени и редувания в съвременния български език.
2. Медицинска терминология.
3. Съществително име – видове, граматични категории.
4. Лексикална категория: терминологична и професионална лексика.
5. Прилагателно име – видове, граматични категории.
6. Числително име – видове, граматични категории.
7. Глагол – лексико-граматични разрези. Спрежения. Сегашно време и минало неопределено време.
8. Вид на глагола. Видови двойки.
9. Залог на глагола.
10. Наклонение на глагола.
11. Отглаголни съществителни.
12. Причастия – видове, граматични категории.
13. Местоимения – видове, граматични категории.
14. Наречие.
15. Предлози и съюзи.
16. Сложните думи в медицинския език. Употреба на сложни думи с общ и терминологичен характер.
17. Видове думи според лексикалното значение. Синоними, антоними, пароними и омоними.
18. Словосъчетание – видове. Свързване в словосъчетанието.

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

19. Просто изречение. Конструирани и трансформирани на изречения.
 20. Синтактични синоними.
 21. Главни и второстепенни части на простото изречение.
 22. Сложно изречение. Видове сложни изречения.
 23. Обособени части. Трансформирани на сложно в просто изречение.
 24. Анамнеза
- *Всеки въпрос от конспекта включва изучаван специализиран текст по стоматология.